

SÁGHY ILDIKÓ

KÖNYVÜNNEP KARANTÉNBAN

Mit szépítjük a dolgot: a karantén szó kevésbé tapintatos szinonimája a vesztegár. És valóban mi vesztegár alatt élünk lassan másfél esztendeje, annak számos keserves következményével együtt. A vigaszul emlegetett „most legalább jut idő és energia sok mindenre” mondatot megszívulva azonban, mi is a pozitív fordulat javára próbálunk ebből némi tőkét kovácsolni. Ezért könyves különszámunkban, ahogyan olvasóink azt látni fogják, az időbeli aktualitásoktól függetlenül, illetve azokon túlmutatva, jó néhány olyan, párfát ritkító, különleges kiadványra is figyelmet fordíthatunk, amelyeknek eddig nemigen jutott hely a szűkre szabott hasábokon. Miközben a legfrissebb könyvmegjelenések között is tallózni szeretnénk.

A hagyományosan nyári rendezvényt tavaly előbb ősre halasztották, majd a járvány miatt akkor sem volt ajánlatos megtartani. Ez évben a júniusi könyvhét szintén halasztódott: a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése bejelentette, hogy a tervek szerint a 92. Ünnepi Könyvhetet 2021. szeptember 2–5. között rendezik meg a Vörösmarty tér és a Duna-korzó területén – külön figyelmet fordítva az egészségügyi óvintézkedésekre. Így hát mi most arra törekszünk, hogy a júniusi könyvhét hiátusából mutatóban valamelyest, könyves számunk kivételesnek mondható ajánlásával pótolni tudjunk.

Csak két figyelemkeltő példát említenék erre. Sir Bryan Cartledge *Megmaradni* című, Magyarországról szóló nagyszabású munkájáról korábban hallottam ugyan, ám a kötetet nem volt alkalmam kézbe venni. Akkor kaptam fel ámulva a fejemet, amikor ez év márciusában a Hír TV *Vetítő* sorozatában a vele készített portréfilmet megnézhettem. Különösen is megkapónak éreztem, ahogyan Dalma asszony, Mádl Ferenc néhai köztársasági elnökünk özvegye beszámolt erről a könyvveléményéről és elmondta, hogy karácsonyra minden barátjának ezt a kötetet adta ajándékba. Úgy vélem, rajtam kívül mások is lehettek így ezzel.

Mostani számunkban olvashatnak a *Kortársunk*, *Erkel* című kötetéről, ám a szokásos könyvbemutató felül közreadjuk azt a tanulmányt is a könyvből, amely érdekesítően teszi egymás mellé Erkel Ferenc *Bánk bánját*, valamint Szörényi Levente *István, a király* című rockoperáját.

Nem folytatom, remélem, sikerült felcsigáznom olvasóink kíváncsiságát! ❖

WELTLER ILDIKÓ

A MAGYAR TÖRTÉNELEM EGY ANGLOL SZEMÉVEL

Sir Bryan Cartledge 90. születésnapjára

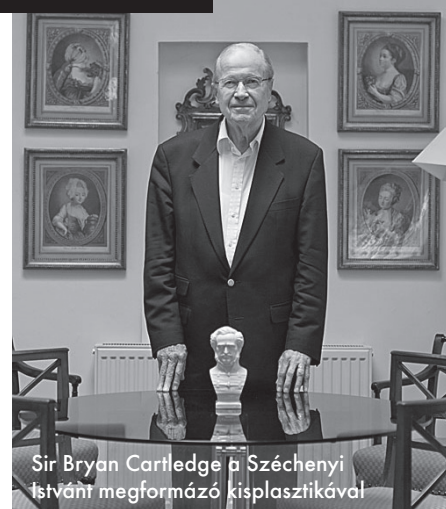
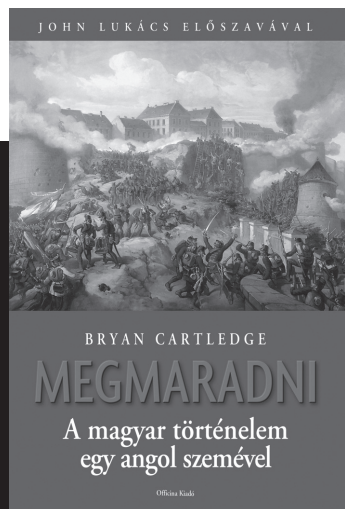
Bármily hihetetlen is, egy immár kilencvenedik életévében járó angol úriembernek köszönhetjük, hogy megszületett Magyarország történelmének egyik legátfogóbb, legtudományosabb és legértőbb leírása. Hogyan lehetséges ez? Ennek megértéséhez érdemes közelebb-ről megismernünk a szerző, Sir Bryan Cartledge hétköznapiak egyáltalán nem mondható életútját.

Az egykori brit diplomata, aki nem melleleg világszerte ismert történész és akadémikus is, még a második világháború előtt, 1931. június 10-én jött a világra. Neves intézményekben, egyebek mellett Cambridge-ben, Oxfordban, a Stanfordin és a Harvardon végezte tanulmányait, későbbi életútja során pedig tanított is e kiemelkedő intézmények falai között. Nagyszerű diplomáciai karrierje egy különleges esztendővel kezdődött, amikor is az egykori brit miniszterelnöknek és külügyminiszternek, Sir Anthony Edennek segített emlékiratai megírásában.

Jórészt ennek az élménynek a hatására segődött 1960-ban a brit diplomácia szolgálatába, s munkálkodott többek között Svédországban és a Szovjetunióban is, mielőtt 1977-ben a brit miniszterelnök közvetlen munkatársa lett. E minőségében először James Callaghan, majd Margaret Thatcher mellett szolgált. Az első nagyköveti megbízása 1980-ban éppen Magyarországra szólt, meghozza úgy, hogy ő maga kérte budapesti kiküldetését. Három évig látta el diplomáciai küldetését hazánkban, majd 1985 és 1988 között, éppen a hideghábo-

rú végének kényes éveiben, Nagy-Britannia moszkvai nagykövete lett. 1988-ban saját döntésre hagyta el a diplomáciai szolgálatot, hogy a könyvírásnak szentelhesse ideje jó részét és tehetségét. Az oxfordi Linacre College vezetője lett, ahol számtalan fontos könyv került ki a keze alól mind szerkesztőként, mind szerzőként. A lebilincselő személyiségként ismert Cartledge pályafutását e téren is osztatlan elismerés övezte. Miután 1996-ban nyugdíjba vonult, teljesen az írásnak

*A Megmaradni című
monumentális mű szerzője
hihetetlenül tájékozott
nemcsak a magyar
történelem, hanem
az irodalom és a kultúra
más területein is.*

Sir Bryan Cartledge a Széchenyi Istvánt megformázó kisplasztikával